

Titkos metamorphosis

Egyszer egy ember húst sütött a konyhájában. Pontosan két szeletet: egy kicsit és egy nagyobbat. Pompásan megterített a hallban, hisz nemes lakomára készült. Gondosan előkészítette a családi porcelánt, fényesre törölte a poharakat, bekészített egy üveg vörös bort. Minden készen állt. A hús illata a konyhát is betöltötte.

A lemezgyűjtemény előtt megállva gondterhelten válogatott. Melyiket válasszam? – kérdezte magától. Könnyed muzsikát asztali csevejhez? Vagy súlyosat a pillanat jelentőségéhez mérten? Vagy valami függetlenebbet? Mondjuk, legyen jazz? Az valahogy olyan cigaretta-füstös, konyakos estbe vinne, s mindnyájan kedvenc könyvidézeteinkkel szórakoztatnánk egymást, s ünnepelnénk művészet és tudás, tehetség és intelligencia gyümölcsöző kapcsolatát.

Akárhogyan is, valahogy dönteni kell. Dönteni, mert mindjárt megérkeznek. Sokan lesznek. A lakás tiszta, szóval elégedettek lesznek, és a székkárpitok is makulátlanok. Persze az öreg pianóra ráfért volna egy hangolás, ha muzsikálni, vagy dalolni volna kedvünk, de sebaj, majd elhallgatjuk, végül is nem csúnya a hangja, csak kissé diszszonáns. Persze mi nem az manapság?

Disszonancia. Mint a két szelet hús, mely egymásnak feszül, és sistereg, serceg, míg megadja magát, s kiárasztja illatát. De a lényeg nem változik. A kisebb kicsi, a nagyobb nagy marad. Ellentétei egymásnak.

Bartók mellett döntött. Magyar zene magyaroknak – gyökerek, tisztelet, hódolat, alázat.

A túske karistol, a zene felcsendül. Karcol, talán sebez is. Ez a túdolga. Hogy szúrjon, karcoljon, hasítson. A zene merengő. Minden lelassul, átalakul. Csitulni kezd a szédítő forgatag. Szédülsz, forogsz, magadban táncolsz, magadba fordulsz, magadban láatsz, visszhangozva

cseng a füled, elhomályosul tekinteted, borzongás fut rajtad végig, lázas vagy, talán transzba esel, vagy csak nyugalmas csöndet keresel.

Az akkordok kérlelhetetlenül szólnak, meg is ráznak, noha nem ismeretlenek. Mint ahogy azok sem, akik jönnek.

A kilincset egymásnak adják az ismerős alakok. Cipők, sapkák kalapok, keveredő illatok, nevető hangok, önbizalomtól duzzadók és bizonytalanok, s noha a valóság az valóság, az igazság pedig igazság, mégis ködös, rejtélyes és bizonytalan minden, a belső remegés a képtelenségig repít egészen.

Ahány vendég, annyi házigazda. Borral kínálják egymást, süteményt majszolnak, a lakásban büszkén körbe-körbe járnak. A fotelokba hullnak a zakók, van, aki ingujjban, más mellényben mászkál. Dicsérik a képeket a falon, magyaráznak egymásnak, anekdotáznak. Egyik másik kipirultan, lendületesen magyaráz, míg mások csak felülnek az események hátára, hogy cipeltessék magukat, s hátradőlve befogadják az élményt, amit mások munkálnak.

Ez persze kell az egyensúlyhoz. Nem lehet mindenki kapitány, s egyszeri matróz a hajón!

Aztán egyszer csak előlépett ő. Körberagyogta a csillogás. Mindenki megláthatta benne önmagát. Ő a tükör. Ránézel, de magadat látod.

Emberünk is önmagát látta. Kábult volt és szótlán, pedig volt mit mondania, de nem sikerült szólania. Szemeiben duzzadtak voltak az erek, a szeme alja fekete, arccsontja szögletesen kiemelkedett, szája lilás-vörösen lebiggyedt, mintha kigúnyolná az életet.

Mégis képtelen volt kimondani. Még nem sikerült. Ezért aztán továbbra is rossz házigazda volt. Csak állt, mozdulatlanul, szótlánul, mint kire az egész esemény irgalmatlanul ránehezedett. A többiek beszéltek, némelyik a pianínóhoz lépett, s otrombán belekalimpált Bartókba. Kezdték lerészegedni. A nők zavarodottan igazgatták a hajukat.

Kezdték izgatottak lenni, a retikülökből kicsiny sminkkészletek kerültek elő. Némelyik férfi kinyitott egy-két gombot az ingén, mások javasolták, hogy ablakot kellene nyitni.

A házigazda rezignált volt, tehát nem történt semmi. Aztán mégis, mert kezdett a levegő fogyni, így egyikük az ablakhoz lépett, hogy kitárja azt. A szobába friss levegő áramlott, hideg is volt talán, így megy ez a szeptember végi esteken. Ahogy kinéztek az ablakon, elsárgult faleveleket láttak a járdákon. S ő még mindig ott szobrozott hallgatagon.

Nem szólalt meg. Pedig már döntenie kellett volna. Miért volt erre képtelen – ez felfoghatatlan, sőt mi több, botrányos. Az egyik vendég remegő kézzel kereste elő cigaretta tárcáját – nem bírta tovább a feszültséget és a restséget. A rohanó idő és megmerevedő pillanat ketősségét. Az egész helyzet komikus esetlenségét.

De senki nem emelt szót. Mivel mindenki házigazda lett, s a házigazda a vendég. Ezért aztán borral kínálták, lemezeit szanaszét dobálták, kikerült Bartók, lett helyette jazz, cigaretta füst, könyvekből vett idézetek és hasonlók. Aztán jött a súlyos zene. Liszt, Beethoven, ünnep és önfegyelem, hogy aztán az egész modorosságba vesszen, s a komolytalanság újabb üveg borhoz, hölgyeknek tett bókokhoz, bátorsághoz, majd egyre oldottabb hangulathoz vigyen, s végre a ház urát is áldja meg az Isten!

Ki ott állt csendesen, míg végül kimondta a szót. Szerénységével önzését feláldozva kitessékelte a sok vendéget, s büszkén a tükörhöz lépett. Az ablakhoz lépve egy kis friss levegőt szívott, megigazította magán az inget, kezébe vette a tányért, majd az ajtóhoz lépett.

Becsöngetett a szomszédba. Egy szegény család lakott ott, az egyik gyermek hallotta meg először, s ő ajtót is nyitott. Odaadta neki a tányért. Elköszönt, majd hátralépett kicsit. A gyermek boldogan csapta be az ajtót, s futott, kiáltását talán az egész ház hallotta, nézzétek milyen szép nagy szelet hús.

Emberünk hazaindult, mosolygott magában. Pedig nem is tudta, ez a nagyobb szelet hús. Belépett a szalonba, mely nemes lakomához volt megterítve, megette a kisebb szelet húst, majd jazz zenét tett be, konyakot ivott, verseket szavalt, és eldöntötte: holnap szerez egy barátot.

Székely Tamás

Régizene ma

A Tabulatúra régizenei együttes több szálon is kötődik a református egyházhoz. A mostani, élő, eleven kötődési pont a Budai Református Egyházközség. Gyülekezetünk több éve ad helyszínt a havonta megrendezésre kerülő régizene klubjuknak, ahol minden alkalommal egy-egy zenei irányzattal ismerkedhetünk meg.

A régmúltban gyökerezve: az együttes egyik vezetője, Rossa Levente Bors anyai nagyapja református lelkészként szolgált, amíg ezt a történelem viharai meg nem változtatták. De vannak frissebb kötődések is: a másik vezetőjük Bencze Balázs kislánya a mi gyülekezetünk hitoktatói által ismerkedett meg a hit alapjaival a közelünkben lévő iskolában.

Az együttes és a gyülekezet kapcsolata szerteágazó, nem merül ki csupán a helyszín biztosításában. Az együttes tagjai örömmel és nagy szeretettel kapcsolódtak a gyülekezet határon túliakat támogató "Szeretetszálak határok nélkül" névvel fémjelzett támogató akciójához, és több, jótékony célú diakóniai programjához. Évek óta rendszeresen adnak adventi koncerteket a felvidéki Ipoly-menti kis református gyülekezetek templomaiban, de ha sors úgy hozza, elutaznak velünk Erdélybe, a budai gyülekezet által ott patronált Emmaus gyermekotthonba. Vagy adnak évente akár többször is jótékony koncertet a Szilágyi Dezső téri református templomban az éppen aktuális támogatási cél